

1581**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 2 grudnia 2010 r.

w sprawie wzoru oświadczenia o stanie kontroli zarządczej

Na podstawie art. 70 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578.

§ 1. Określa się wzór oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *L. Kotecki*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 2 grudnia 2010 r. (poz. 1581)

WZÓR

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej

.....¹⁾

za rok
(rok, za który składane jest oświadczenie)

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym/kierowanych przeze mnie dziale/działach administracji rządowej³⁾/w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych*

.....
(nazwa/nazwy działu/działów administracji rządowej/nazwa jednostki sektora finansów publicznych*)

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis ministra/kierownika jednostki)

* Niepotrzebne skreślić.

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

.....
.....
.....
Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu jednostki sektora finansów publicznych albo działu administracji rządowej, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

.....
.....
.....
Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

.....
.....
.....
Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie. W oświadczeniu za rok 2010 nie wypełnia się tego punktu.

2. Pozostałe działania:

.....
.....
.....
Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 161, poz. 1277 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 354), a w przypadku gdy oświadczenie sporządza jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.
- ²⁾ W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem „X” odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.
- ³⁾ Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578).
- ⁴⁾ Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.
- ⁵⁾ Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.
- ⁶⁾ Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.
- ⁷⁾ Znakiem „X” zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu „innych źródeł informacji” należy je wymienić.
- ⁸⁾ Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- ⁹⁾ Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.
- ¹⁰⁾ Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 70 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 96, poz. 620) zwanej dalej „ustawą”. W projekcie rozporządzenia zawarto wzór oświadczenia o stanie kontroli zarządczej. Przedmiot niniejszego projektu rozporządzenia nie podlegał regulacjom prawnym przed wejściem w życie ustawy.

Zgodnie z art. 70 ust. 3 ustawy minister kierujący działem administracji rządowej składa do końca kwietnia każdego roku oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie kierowanych przez niego działów administracji rządowej. Natomiast zgodnie z art. 70 ust. 4 ustawy minister kierujący działem może zobowiązać kierownika jednostki w dziale do złożenia oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w zakresie kierowanej przez niego jednostki. Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Minister będzie składał tylko jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej, które będzie obejmować swoim zakresem wszystkie kierowane przez niego działy administracji rządowej, w tym urząd obsługujący ministra. Oznacza to, iż nie będzie konieczności składania przez ministra oddzielnego oświadczenia dla ministerstwa.

Na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy minister kierujący działem może zobowiązać kierownika jednostki w dziale do sporządzania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni w zakresie kierowanej przez niego jednostki. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 7 ustawy za jednostkę w dziale rozumie się jednostkę sektora finansów publicznych podległą ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowaną lub jednostkę sektora finansów publicznych obsługującą organ podległy ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowany. Oznacza to, iż minister kierujący działem nie może zobowiązać, na podstawie powyższych przepisów ustawy, kierowników jednostek niebędących jednostkami sektora finansów publicznych do składania oświadczeń o stanie kontroli zarządczej. Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w określonych działach administracji rządowej składane przez ministra kierującego tymi działami nie dotyczy tych jednostek podległych i nadzorowanych przez ministra, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy.

Kierownik jednostki, który został zobowiązany do złożenia oświadczenia o stanie kontroli zarządczej sporządza je według przepisów niniejszego rozporządzenia.

Ustawa nie określa terminu sporządzania oświadczenia przez zobowiązanych do tego kierowników jednostek w dziale. Właściwy minister może zatem określić termin sporządzenia tego dokumentu. Minister określając termin sporządzenia przez kierowników jednostek oświadczenia o stanie kontroli zarządczej powinien mieć na uwadze konieczność zgromadzenia informacji nt. oceny kontroli zarządczej przez jednostki w dziale w czasie umożliwiającym mu złożenie do końca kwietnia oświadczenia dla kierowanych przez siebie działów administracji rządowej.

Jednostki sektora finansów publicznych są powołane do realizacji określonych zadań publicznych. Kontrola zarządcza to wszelkie działania podejmowane w jednostce (np. ustalenie odpowiedniej struktury jednostki, zatrudnianie właściwych osób, analiza szans i zagrożeń związanych z realizowaniem zadań, wdrożenie odpowiednich procedur, sprawowanie nadzoru), które mają służyć realizacji tych zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Składanie oświadczeń o stanie kontroli zarządczej ma na celu podkreślenie roli i znaczenia kontroli zarządczej w skutecznym zarządzaniu jednostkami

sektora finansów publicznych oraz podkreślenie odpowiedzialności osób składających oświadczenia za funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Uwzględniając powyższe, w części wstępnej wzoru oświadczenia odwołano się do odpowiedzialności za funkcjonowanie kontroli zarządczej oraz do ustawowej definicji kontroli zarządczej określonej w art. 68 ustawy. Jest to konieczne również z uwagi na sposób wypełniania oświadczenia, który odnosi się do warunków określonych w art. 68 ust. 2 ustawy. Odwołania o podobnym charakterze stosowane są także we wzorach oświadczeń przyjętych w Wielkiej Brytanii, Komisji Europejskiej czy Stanach Zjednoczonych.

Zgodnie z założeniami międzynarodowych modeli i standardów, które były podstawą opracowania standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, określonych przez Ministra Finansów Komunikatem Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84), prawidłowo działająca kontrola zarządcza powinna dostarczyć wystarczającego (racjonalnego) zapewnienia, iż założone cele i zadania zostaną osiągnięte. Jednakże nawet najlepiej zorganizowana kontrola zarządcza nie gwarantuje, że założone cele i zadania zostaną osiągnięte w 100%. We wzorze oświadczenia o stanie kontroli zarządczej wykorzystano powyższą koncepcję „wystarczającego zapewnienia”. W konsekwencji w części A oświadczenia użyto sformułowania: „w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza”. Ostateczna ocena czy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewnia realizację celów i zadań należy do osoby składającej oświadczenie, czyli ministra albo kierownika jednostki.

Wzór oświadczenia o stanie kontroli zarządczej został podzielony na III działy.

W Dziale I przedstawiana jest ocena stanu kontroli zarządczej. Dział ten został podzielony na 4 części, które należy wypełnić w określonych przypadkach:

- części A albo B albo C wypełniane są w zależności od wyniku oceny stanu kontroli zarządczej dokonanej przez osobę sporządzającą oświadczenie. Aby ułatwić dokonanie takiej oceny stanu kontroli zarządczej projektodawca odwołał się do uszczegółowienia definicji kontroli zarządczej określonej w art. 68 ust. 2 ustawy, przewidując 3 możliwości:

- a) w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem, tj. łącznie wszystkich wyżej wymienionych elementów – wypełnia się część A, części B i C skreśla się,
- b) w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu co najmniej zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi lub skuteczności i efektywności działania, lub wiarygodności sprawozdań, lub ochrony zasobów, lub przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, lub efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, tj. od 1 do 6 z wyżej wymienionych elementów – wypełnia się część B, części A i C skreśla się,
- c) w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu: ani zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, ani skuteczności i efektywności działania, ani wiarygodności sprawozdań, ani ochrony zasobów, ani przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, ani efektywności i skuteczności przepływu informacji, ani zarządzania ryzykiem, tj. nie zapewniła żadnego z wyżej wymienionych elementów – wypełnia się część C, części A i B skreśla się.

- część D wypełniana jest niezależnie od wyniku oceny kontroli zarządczej i zawiera informacje o źródłach, z których korzystano dokonując oceny kontroli zarządczej. Ocena kontroli zarządczej może zostać dokonana na podstawie wielu źródeł informacji. W oświadczeniu wskazano przykładowe źródła informacji, które mogą zostać wykorzystane do dokonania oceny kontroli zarządczej: monitoring realizacji celów i zadań, samoocena kontroli zarządczej, system zarządzania ryzykiem, wyniki pracy audytu wewnętrznego, wyniki kontroli wewnętrznych (tj. kontroli prowadzonych przez wyspecjalizowaną komórkę kontrolną wewnątrz urzędu obsługującego ministra), wyniki kontroli zewnętrznych (tj. kontroli prowadzonych przez uprawnione do tego organy kontroli). Przewidziana została także możliwość wskazania innych źródeł informacji, na podstawie których została dokonana ocena funkcjonowania kontroli zarządczej przez osobę podpisującą oświadczenie. Mogą to być informacje pochodzące ze skarg i wniosków, wyniki audytów zewnętrznych, wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych ocen (ewaluacji), oświadczenia o stanie kontroli zarządczej jednostek wchodzących w skład działu administracji rządowej, opinia komitetu audytu oraz wnioski i rekomendacje przeglądów i misji monitorujących instytucji Unii Europejskiej, wnioski z przeglądów partnerskich (*peer reviews*) ze strony instytucji z innych państw, wnioski z przeglądów misji organizacji międzynarodowych, do których należy Polska.

Dział II będzie sporządzany w przypadku złożenia zastrzeżeń dotyczących funkcjonowania kontroli zarządczej (wypełnienie części B albo C w dziale I). W dziale tym należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotne słabości kontroli zarządczej, istotne nieprawidłowości w funkcjonowaniu jednostki/działu/działów administracji rządowej, istotne celów lub zadań, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, który wpływa na możliwość dokonania oceny stanu kontroli zarządczej oraz określić kluczowe działania, jakie zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z podaniem terminów ich realizacji.

Dział III wypełniany jest w sytuacji, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy dane oświadczenie była zaznaczona część B albo C lub, gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie były podejmowane inne, niezaplanowane, działania mające na celu poprawienie funkcjonowania kontroli zarządczej. W dziale tym będą przedstawiane działania, które zostały podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do planowanych w latach poprzednich działań zawartych w części B albo C (pkt 1 działu III nie będzie wypełniany w oświadczeniach za rok 2010r.) lub inne działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy dane oświadczenie (pkt 2 działu III).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na stronie internetowej Ministerstwa Finansów (www.mf.gov.pl), zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) w celu umożliwienia zapoznania się z nim szerokiemu gronu zainteresowanych. W trakcie prac nad projektem rozporządzenia nie zgłosiły się podmioty zainteresowane pracami nad projektem rozporządzenia w trybie ww. ustawy.